

Kontaktperson
Förvaltningsavdelningen
Anna-Britt D. Adell
010-224 12 03
skane@lansstyrelsen.se

Kommunfullmäktige
Vellinge kommun
vellinge.kommun@vellinge.se

Anmälan av kommunfullmäktiges i Vellinge kommun beslut att anta förslag till allmänna lokala ordningsföreskrifter för kommunen

Beslut

Länsstyrelsen upphäver punkterna 11, 14 och 19 i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Vellinge kommun.

Detta beslut kan överklagas till förvaltningsrätt, se sista sidan.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Vellinge kommun har den 20 augusti 2017 beslutat att anta förslag till allmänna lokala ordningsföreskrifter för kommunen att gälla från och med den 1 januari 2018. Beslutet har anmälts till Länsstyrelsen den 5 september 2017.

Av kommunfullmäktiges beslut framgår att de antagna föreskrifterna är en revidering av tidigare allmänna lokala ordningsföreskrifter. Föreskrifterna framgår av bilaga till detta beslut. Länsstyrelsen har tagit del av kommunens beslutsunderlag.

Skäl för beslutet

En kommun får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs utöver de regler som finns i ordningslagen, för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Kommunens föreskrifter får inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen. (Se 3 kap 8 § ordningslagen

[1993:1617] jfr med 1 § förordningen [1993:1632] med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen samt 3 kap. 12 § och 3 kap. 13 § andra stycket ordningslagen.)

Vad som avses med offentlig plats

Offentlig plats, i ordningslagens mening, avser

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

En kommun får också föreskriva att anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, badplatser, järnvägsområden, begravningsplatser och andra sådana områden, ska jämföras med offentliga platser vid tillämpning av bland annat lokala föreskrifter, under förutsättning att områdena är tillgängliga för allmänheten.

Bara nödvändiga föreskrifter

I förarbetena till ordningslagen anför föredragande statsrådet Gun Hellsvik bland annat följande (prop 1992/93:210 sidan 142). ”Jag vill här också betona vikten av att kommunerna meddelar endast sådana lokala föreskrifter som verkligen behövs. Alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande leder enligt min mening lätt till att respekten för bestämmelserna undergrävs. Det är således angeläget att kommunerna noga prövar vilka bestämmelser som behövs liksom bestämmelsernas geografiska tillämpningsområde inom kommunen. Det är angeläget att lokala ordningsföreskrifter inte ges ett vidare geografiskt tillämpningsområde än nödvändigt.”

Insamling av pengar, punkt 11

En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. (3 kap 1 § ordningslagen.)

I första stycket punkt 11, föreskriver Vellinge kommun att det krävs tillstånd från Polismyndigheten för s.k. bössinsamling eller liknande på offentlig plats. Undantag görs för insamlingar som utgör ett led i tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning och, i andra stycket, när insamlingen sker i samband med framförande av gatumusik. I tredje stycket föreskrivs att passiv insamling av pengar (tiggeri) inte får ske på område som framgår av särskild bilaga.

I förarbetena till ordningslagen (aa sidan 142 f) anförs att det kan finnas behov av lokala bestämmelser som reglerar penninginsamling på offentlig plats. I sammanhanget anförs följande. "Undantag från tillståndskrav för sådan verksamhet bör emellertid regelmässigt göras i de fall då penninginsamlingen är ett led i en allmän sammankomst eller offentlig tillställning som i sig är tillståndskrävande. Någon prövning från ordningssynpunkt utöver den som görs i tillståndsärendet rörande sammankomsten eller tillställningen behövs enligt min mening inte. Penninginsamling i samband med framförande av gatumusik är något som är vanligt förekommande. Vanligt är att musikanten ställer fram en instrumentlåda eller lägger fram något klädesplagg där åhörarna kan lämna sina penningbidrag. Enligt min mening bör ett sådant förfarande inte betraktas som penninginsamling som omfattas av kravet på tillstånd. Annorlunda förhåller det sig om musikanten går runt bland publiken och samlar in pengar. Ett sådant tillvägagångssätt torde regelmässigt vara att betrakta som en penninginsamling som kan omfattas av tillståndskrav genom en lokal ordningsföreskrift."

Av förarbetena till ordningslagen framgår inte om begreppet "penninginsamling" bara är avsett att omfatta insamlingar till hjälporganisationer eller liknande, eller om begreppet ska tolkas mer efter sin ordalydelse och då även omfatta t.ex. insamling av pengar för ens egen försörjning. Något prejudicerande domstolsavgörande som rör frågan finns inte. Länsstyrelsen i Västmanlands län har i beslut den 26 april 2011, dnr 213-1208-11, upphävt Sala kommuns beslut att införa ett generellt förbud mot tiggeri på offentlig och därmed jämställd plats. Länsstyrelsen gjorde i beslutet bland annat en jämförelse med insamling i samband med framförande av gatumusik då musikanten lägger fram t.ex. klädesplagg där åhörarna kan lägga pengar. Södertälje tingsrätt har i dom den 21 februari 2014, mål B 266-14, ansett att tre personer som suttit på offentlig plats och samlat pengar i mugg/låda, ägnat sig åt penninginsamling. Tingsrätten har, med samma jämförelse av uttalandena om framförande av gatumusik i förarbetena som Länsstyrelsen i Västmanlands län, gjort bedömningen att ett passivt insamlade av pengar inte torde vara tillståndspliktigt. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning.

Därvid kvarstår frågan om passiv insamling av pengar (tiggeri) på offentlig plats kan förbjudas genom lokala ordningsföreskrifter.

En grundläggande förutsättning för kommunernas föreskrivningsrätt är att de bara beslutar om sådana lokala ordningsföreskrifter som verkligen behövs. Av ingivna handlingar framgår att Vellinge kommun fått ta emot klagomål beträffande tiggeri på offentlig plats från enskilda kommunmedborgare. Såvitt framkommer har dock själva insamlandet av pengar inte orsakat störningar i den allmänna ordningen. Föreskriften i punkt 11 i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Vellinge kommun, strider därmed mot en grundläggande förutsättning för kommunens föreskrivningsrätt. Föreskriften får därvid anses strida mot ordningslagen och ska

därför upphävas. Under dessa förhållanden finner Länsstyrelsen inte skäl att vidare utreda och ta ställning till om det kan finnas ytterligare skäl att upphäva föreskriften.

Eldning/Grillning, punkt 14

I föreskriften Eldning/Grillning, punkt 14, har kommunen bland annat infört ett helt nytt andra stycke som förbjuder grillning på badplatser klockan 10-16 under perioden den 1 juni – 31 augusti.

Av ingivna handlingar framgår inte att förbudet mot grillning i föreskriftens andra stycke är nödvändigt för att den allmänna ordningen ska kunna upprätthållas på de badplatser som kommunen bestämt ska jämföras med allmän plats. Föreskriften i punkt 14 bedöms därför lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet och ska därför upphävas.

Hundar, punkt 19

Bestämmelser om tillsyn över hundar finns i lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter. Den kan dock finnas behov av lokala föreskrifter om hållande av hund, t.ex. om kopplingstväng eller så kallat upplöckningstväng.

I punkt 19 föreskrivs att förorening efter hundar ska plockas upp på de i föreskriften uppräknade områdena, bland annat grönområden och naturområden där allmänheten vistas i större omfattning.

Av tjänsteskrivelse daterad den 8 augusti 2017 framgår att tillägget för naturområden ska omfatta områden som exempelvis Kanalskogen och Strandbaden.

Som framgår ovan får en kommun meddela föreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, inklusive platser som kommunen föreskrivit ska jämföras med offentlig plats. Skog och mark omfattas inte av begreppet offentlig plats. Kanalskogen och Strandbaden kan eventuellt till vissa delar utgöra ”andra landområden som stadigvarande används för allmän trafik”. Exempelen i tjänsteskrivelsen är emellertid inte uttömmande och föreskriftens ordalydelse är sådan att områden som utgör skog och mark synes omfattas. Föreskriften i punkt 19 strider därför mot ordningslagen och ska upphävas.

Länsstyrelsen har inget att erinra mot kommunfullmäktiges beslut i övriga delar.

Ola Melin
Länsöverdirektör

Anna-Britt D. Adell

Länsassessor

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift

Bilaga:

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vellinge kommun antagna 2017-09-20

Hur du överklagar Länsstyrelsens beslut

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Förvaltningsrätten i Malmö. **Skrivelsen ställs alltså till Förvaltningsrätten i Malmö men ska skickas till Länsstyrelsen Skåne.**

Överklagandet kan skickas in via e-post till skane@lansstyrelsen.se eller med vanlig post till **Länsstyrelsen Skåne, 291 86 Kristianstad.**

Ditt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen **inom tre veckor** räknat från den dag du fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Av överklagandet ska framgå

- vilket beslut du överklagar (ange t.ex. diarienummer)
- hur du vill att beslutet ska ändras

Behöver du veta mer om hur man överklagar kan du kontakta Länsstyrelsen per telefon, 010-224 10 00 eller e-post, skane@lansstyrelsen.se.